

PODMANICZKY SZILÁRD

Passió

A fodrásznál takarítottam, ahova hetente egyszer járok takarítani, amikor annyi vendég jött be, hogy nem tudtam takarítani, és leültem a sámlira a radiátorhoz, és elkezdtem olvasni valami újságot, márciusit, ez meg novemberben volt, hogy van az interneten egy cím, ahova írni kell vagy telefonálni, és akkor találnak az embernek egy munkát.

A takarítás is jó munka, mert haját söprögetni nem nehéz, vagy az üres padlót felmosni sem nehéz, és kapok két sört, dobozost, megihatom, néha fel kell melegíteni, olyan pincehideg, de ezt azért mégse nevezném rendes munkának, főleg hogy nehezen jövök ki belőle.

Az internetről már hallottam, és láttam is azt a házat, amiben internet van, de hogy mit kell ott mondani, azt képzelni se tudom. Törtem soká a fejem, hogy kihez forduljak, állítsak meg valakit, akiről azt gondolom, ért hozzá, ezt gondoltam, de rosszul, és féltem is, az az igazság, hogy olyanba keveredek, amibe nem szoktam.

Aztán megint takarítottam, és megint ültem a radiátornál a sörrel, és már megint azt a márciusi újságot olvastam, amikor már annyira ki volt olvasva az az újság, hogy mozgás nélkül kiesett belőle a lap, mintha direkt nekem járna ki, és szétnéztem, összehajtottam a lapot és elraktam zsebemre.

Gondoltam, hogy megiszok előtte pár pohárral, de örülni lehet, ha az internet ki tudom fizetni, úgyhogy önszántamból bementem a házba, ahol internet van, és olyan civil voltam, hogy az hétszentség. Odaadtam az embernek az újságlapot széthajtva, és mutattam, hogy ez érdekel, a cím, de nem értek az internethez, mielőtt odaküldene. Jól van, mondta, és segített nekem, csak még ki kell töltenie egy jelentkezési lapot, mondtam, megvárom, és leültem, jó volt nézni, ahogy a jelentkezési lapot töltötte, biztos sikerül majd neki, elég gyorsan kész lett, és már mentünk is az internethez. Nem voltam ott a tévé előtt tíz másodpercig, megnyomta a gombokat és már ki is írta a címet, felírta egy papírra és mehettem, és kérdeztem már állva, na, mibe kerül ez nekem. Tíz forint, mondta, és olyan jól esett ezt hallani, hogy nem ötszáz, hanem tíz. Kifizettem és mentem az utcára telefonálni a címre.

Elsőre eltévesztettem a számot, megevett száz forintomat, sokba kerül, ha hülye az ember, de a másodiknál már úgy koncentráltam, mintha célba lőnék. Föl is vette egy hang, nő volt, és kérdezte, miben segíthet. Olyan jó volt ezt is

hallani, hogy ilyen hang meg hogy nő, és azt mondja, hogy segít. Azt hittem, hogy ráolvad a fejemre a kagyló. Mondtam, hogy munkát keresek, és hogy végzettségem az nem nagyon van, de dolgozni tudok, és nem lopok semmit, tisztességes vagyok, és mindent megteszek. Megadta a címet, ami a fővárosban van, és hogy a jövő héten ráérek kettőkor a címre bemenni hozzá, és akkor válogatunk a kosárból. Úgy megörültem, olyan jó volt hallani, soha nem gondoltam, hogy ilyen sokat jelent a telefon. Persze, ott leszek, asszonyom, mondtam, és hogy kezeit csókolom. Ahogy letettem a kagylót, azt hittem, elájulok.

Másnap bementem a fodrászatba, hogy takarítanék ma is, mert kell egy kis pénz, de a fodrász azt mondta, hogy nála egy héten elég egyszer takarítani, és hogy mire kell a pénz. Mondtam, hogy sört még nem is kérek, elég a pénz, mert föl kell mennem a fővárosba. Minek mégis te a fővárosba, kérdezte a fodrász, és komoly volt meg röhögött is, soha nem tudtam elmenni rajta, hogy rendes hozzám vagy nem. Hívtak, csak ennyit mondtam, ne merüljön bele nekem, majd ha lesz valami, akkor legföljebb később elmondom. Hát jól van, most az egyszer takarítsál, és akkor takarítottam, sört nem kaptam.

Kimentem az állomásra, hogy megvegyem a jegyet, de már olyan régen utaztam, hogy nem számítottam ilyen drága jegyre. Kedvezmény valami, kérdeztem a pénztárost. Ugyan mire, kérdezte vissza. Hiányzott száz forint a jegyhez, nagyon bántott, most mehetek vissza szerezni, vagy ha a múltkor nem nyeli be a telefon.

Elkezdtem járni az utcát, hátha találok pénzt, de elkezdett esni a hó, a fene megeszi, meg besötétedett. Otthon se volt semmi, csak a sok vacak ruha, meg drótok, semminek semmi értéke most, és akkor honnan jött vagy hová ment, jött arra egy ember, és elszántam magam. De ahogy szólalnék meg, kiránt a zsebkenődővel egy halom pénzt, és kiabálok neki, hogy uram, uram, az meg nehezen fordul, néznek, hogy inkább szedném föl magamnak, akkor ő megfordul és azt mondja, ú, az angyalát! Tudtam, hogy adni fog egy keveset.

Az utazásig volt még egy takarítás, amikor már sört is kaptam, ezrest is, ebből tettem félre a más költségekre hatszázat, napi százból megvolt a száraz kiflim, meg ami kétséges föl vágott.

Három napig feküdtem az öltönyön, de kár volt, nem lett kiegyenesedve, hanem a sodrony meglátszott a hátulján, az eleje az persze sima lett, de a háta... Na, mindegy, a kabát rajtam marad.

Olyan volt vonaton ülni, hogy vissza se jövök. Elmegyek valahova most már, de nagyon. Sok utas volt, csendesek, de mondok én valamit. A vasúton nem változott semmi. Húsz év az húsz év, de semmi. De azért a sebesség az sebesség.

Nem kellett félnem, hogy rossz helyen szállok le, mert a végállomásnál kellett leszállnom, és le is szálltam rendben, és kérdeztem, hogy hol van az az utca, ahova menni kell. Senki nem tudta. Senki. De hát hol a fenébe van az az utca, amiről senki nem tud. Mondta aztán egy korombeli, hogy itt meg itt meg itt van

egy térkép, és azon megtalálom. Jókor mondta, már éppen nem tudtam mihez kezdeni.

Akkora volt az térkép, hogy a hangyák is eltévesztik a járását rajta, már néztem vagy fél órája, mikorra az utcát eltaláltam. Láttam, ott jött el mellette a vonat, le kellett volna szállnom, és akkor most már ott lennék. De hát van időm, alig múlt tíz, van hatszáz forintom, vagy sétálhatok is.

Sokkal rendesebbek itt az emberek, az egyik megmutatta, hol a busz, ami ki-visz, és hol kapok jegyet.

Nem is csodálkozok, hogy az emberek nem kapnak munkát, nem olyan egyszerű valahova eljutni.

Már ahogy leszálltam a vonatról, nagyon piszkálgatta a szemem egy szendvics, háromszor visszamentem megnézni, de nem akartam minden pénzem mindjárt elkölteni.

Sétáltam a sok ember között, zúgtak az autók, olyan forgalmas volt az élet, hogy nálunk tíz év alatt nem megy el ennyi ember. Nagyon haladtak, munkába biztos, vagy haza, el voltak foglalva, aki meg nem, az nem sokat adott magára, látszott a szemükön, el vannak nagyon, azért idáig én soha nem sülyednék, levágják a lábukat meg koszosak. Jó volt visszagondolni a fodrászatra, a két doboz biztos sörre, a meleg fölmosóvízre, meg ahogy beszélnek mindenről hajvágás közben. Ott van az én otthonom, gondoltam, de akkor mi a fenét keresek itt. Megráztam magam, mint Krisztus a Vargát. A múltkor én is megráztam egy vendéget a fodrásznál, valahogy föltöltöttem azt mondták, ahogy söprögtem a műanyag padlót, aztán ahogy öltözködött az a katonatiszt, véletlenül hozzáértem, és véletlenül megráztam. Furcsa érzés volt, azt hiszem, a Varga is meglepődhetett.

De hát már itt vagyok, és azért a fodrászat se egy életcél, meghal a fodrász, aztán mi lesz velem. Éppen időben vagyok még, láttam én, hogy mostanában néha a szívét masszírozza. Elég egy rossz mozdulat, és infarktust kap. És arra is gondoltam, melegnek meleg, de milyen mocskos az a fölmosólé.

A busszal pont délre értem ki, tizenhárom megálló volt, ezt jó tudni visszafelé. Megkerestem az épületet, megnéztem, kettőkor ide bemenni. Csak eligazodni nem lesz egyszerű, teli van ablakkal, bárhova kilátni.

Kezdtém fájni, és hogy a dél elmúlt és csak a jegyre költöttem, most jött el a pillanat, hogy valami másra is költsek, egy meleg helyen.

Kinéztam az utcán egy étlapot, hú, milyen hagymaszag jött onnan ki, azt hittem, hogy kifordul a szemem. Kiszámoltam, hogy a tea lesz a legjobb.

Bementem a helyiségbe, nem voltak sokan, leültem az ablakhoz, mert ott volt világos. A kabátomat nem akartam levetni, nehogy ellopják, nem tudni, milyen itt a szokás. Teát kértem, ahogy terveztem, ültem a kabátban az ablaknál.

Az ablakkal szemben állt egy nagy ház, egy *pansió*. Volt rajta vagy negyven ablak, még a tetőn is, ott aztán lehet lakni, meg takarítani is. Gondoltam, hogy ellaknék itt, takarítanék, milyen jó lenne. A kéményből jött a füst, elképzeltem

magam a padláson, ahogy esténként lenézek az utcára, korán lefekszek, reggel hatkor már fönt vagyok, és ha jól dolgozom, megdicsérnek, kapok enni, és akkor még másra nem is gondolok.

A kislány kihozta a teát, egy nagy tubus cukrot, meg egy nagy tubus citromot. A fenébe, nem tudom kifizetni. Én csak teát kértem, mondtam mindjárt. A többi a teához jár, mondta a kislány, és elment a pult mögé. Az ilyen lehetőséget nem lehet kihagyni, az összes cukrot beleszórtam a teámba, a citromból is sokat, de nem annyit, mert az már marta ki a nyelőcsövet. Talán semmi helyismeretem nincs, de azért nagyon jól jártam ezzel a presszóval, szerintem el se fogják hinni, ha elmondom.

Jó édes volt a tea, nézgelődtem. Az út tele kocsikkal meg más járművekkel, szinte követni se bírtam őket. A helyiségben elég sok gép működött, azok villogtak, meg helyenként más is villogott, a pult az szép volt, teli üveggel. Rám se nézett senki, ennek örültem. Nem zavarnak a picsába a teámmal.

A pultnál két farmeres indián sörözött, cigiztek, és egy nagy táska volt náluk, tele mindenfélével, biztos eladni vitték, vagy vették valahol. Volt még egy dzsekis asszony, az nagyon gépezett, én csak háromszor láttam, hogy újra kellett indítani neki a gépet. Pont mellette, mintha rokon vagy apja lenne, egy idős férfi, de sziürke öltönyben, és elég jól volt megnyírva is, úgy egy hete. Az is játszott, aztán bement a pult mögé, ivott egy icce szódát, elóvett valami telefont, és bebújt a függöny mögé telefonálni. Nem értettem, hogy miket mond, de nem is érdekelt. Vagyis egy kicsit érdekelt, de nem bántam, hogy nem hallom.

Ez a férfi lehetett a tulajdonos, nagyon otthonosan járt. Láttam, hogy a függöny mögött a vécé van biztosan, a citrom túl sok lett a teában, úgy átszaladt rajtam, alig bírtam tartani. A tulaj meg ott telefonált a függöny mögött, mondta, mondta, én meg alig bírtam tartani. Na, szép lesz, dobhatom ki az alsómat ha be-szalad, még megérezné a munkaközvetítő.

Végre kijött a főnök a függönyből, már álltam is föl, de szorítottam piszkosul. Beértem vele, a többit meg már el tudjuk képzelni.

Bob, bob, hallottam a vécén, a fenébe, visszajött a tulajdonos, és beszélt valamilyen nyelvet. Hát ebbe is beletelt vagy öt perc.

Az asztalon ott állt még a teám, nem nyúltak hozzá, a felét benne is hagytam. Volt még bőven időm, nézgelődtem a nagy ablakon, mintha mindig itt ülnék, olyan volt.

Láttam egyszerre hét munkást, az egyiknél egy nagy szál kolbász, a másikonál egy kenyér, a negyedik szalonnát lógatott a papírban, a hatodik meg vécépapírt, meg volt náluk zacskó is, majd' szétrepedt valamitől. Ha csak alma volt benne, már az is jó. Ez aztán az élet, mindegyiknek kék a ruhája, pántokkal, nagy zsebbel. Olyan jót szórakoztak, hogy majdnem elütötte mindegyiket egy autó.

Aztán mászkáltak csupa bundás asszonyok, vagy hát lehet, hogy férfi volt az, annyi bundából ki se látszott. El se tudtam képzelni, milyen élet lehet, vagy hogy

jutnak hozzá az ilyen bundához. Csak egyre gondoltam, hogy beleszületnek, ahogy én ilyenek születtem.

De nem akartam szomorú lenni, inkább vidám, mert azt mondják, azt megéri a munkaközvetítő, és akkor nem ad munkát, még ha van se.

A falon lógott egy óra, úgy számoltam tizenöt perc alatt odaérek, volt még hús, szóltam a pincérnek, fizetek. Kettőszázötven lesz, mondta, és már vitte is el az üres cukortartót. Kifizettem, maradt még száztíz forintom. A szendvicstre gondoltam, de tudtam, az már nem fér bele.

Kijöttem az eszpresszóból, megint megnéztem a *pansiót*, a szélső tetőablakot, és át is mentem az úton, leolvastam a házsámot, hogyha esetleg címmel mondják a munkát, akkor ha ezt mondják, egyből tudjam. De az se baj, ha másik házhoz, annyi ház van itt, nem igaz, hogy nem adnak munkát.

A közvetítő épület előtt keresztet akartam vetni, de gondoltam, nem bohócodok, még meglátnak, aztán elvisznek valahova. A portás egy vékony férfi volt, kék sapkába, mintha ebben a sötétségben a szemébe süthetne valami. Ismeri a járást, kérdezte, mire én azt mondtam, hogy sajnós nem, mert még nem jártam itt, de ha megmondja, biztosan odatalálok. Negyedik emelet négyszázharminckilences ajtó, mondta, és már fejtette is a rejtvényt tovább. Negyedik emelet, csodálkoztam magamban. Nem háromemeletes ez, kérdeztem. Nem, mondta a férfi, de már mérges volt, úgyhogy mentem a negyedikre.

A folyosó olyan sötét volt, hogy a számokat se láttam, nem még azt, melyik az az ajtó. De azért megtaláltam, éppen szemközt kijött egy nő a kartonokkal. Bekopogtam. Nem válaszoltak. Kopogtam megint, semmi. Na, már csak ez hiányzott, elfelejtették, hogy jövök. Szépen beszélnek, de hiába, ha elfelejtenek. Kopogtam azért még egyet, amikor meg kinyílt az ajtó. Ne kopogjon már, üljön le, mondta egy asszony, voltak még vagy húszan, de volt olyan bűdös, mint a patkánylukban. Nem akartam becsukni az ajtót, de mondták, hogy csukjam be. Becsuktam, gondoltam, majd kinyitom vagy megszokom.

Lassacskán szólították az embereket, engem persze nem hívott senki. Úgy jöttek ki, hogy nem láttam, kaptak-e munkát, vagy nem. Ha kaptak, azért nem, ha nem kaptak, azért nem.

Akkor egy másik asszony elővett egy akkora szendvicset, mint a karom, levette a papírját és megette mindet. Három akkora darab esett ki a kenyérből, meg kolbász is, hogy nem igaz. Akkor kezdtem nem bánni, hátha utoljára maradok. Ez a nő már elment, kicsit nyitva is hagytam az ajtót, mikor szóltak, hogy menjek.

Szép szobája volt a nőnek, ötször akkora, mint a kinti, asztal, szék, szekrény, virág az ablakban, fűtés, megvolt minden.

Milyen munkát keres, kérdezte. Hát, nyögtem, és gondoltam, hogy bemondom a *pansió* címét, de nem mertem ennyire direkt. Bármit, mondtam, én ren-

des ember vagyok, kevés az igényem, sok munkát bírok, és nem veszekszek, csendben vagyok általában.

Akkor kérdezte, merre lakom, mondtam, mire azt felelte, az elég messze van. Persze, mondtam, azért jöttem vasúttal. Láttam rajta, hogy ezzel a messzeséggel nem áll jól a szénám. De egy ágy nekem elég, nyugodtan tudok aludni, ha idevesznek bárhova. Elmondtam, hogy minden héten a fodrásznál takarítok, és ő elégedett velem, és sört is ad, ami a bizalom jele, ha érti. Haj, haj, mondogatta, nem lesz könnyű. De fölvette az adataimat, mikor születtem, hol, évszám, dátum, a végzettségemhez beírta, hogy semmi, gondoltam, ez is valami, ha más nem, támpont, a megjegyzésbe pedig egészen jót talált ki, hogy alkalmas mindenre. Ez egy kicsit visszahozta a reményt, és már láttam, összességben azért túl nagy várakozás volt bennem. A fejemben minden olyan szép, aztán meg tele lesz nem látható akadállyal. Ilyen az élet. Csak nem tudom, hogy másé is ilyen-e? De azért az jó, hogy már nem sok van hátra, és eddig még nem keveredtem semmibe, nem mondhatnak majd rám semmit.

Azért kedves volt, hogy kezet fogott velem, és biztosan látszott, mert mondta, hogy ne keseredjek el, tesz egy csillagot a papíromra, és megígéri, hogy nagyon figyelni fog rá, és ha lehet, akkor írni fog, hogy mi történt vagy mi lett.

Nem volt bennem mérgesség, meg sötét is lett kint, alig találtam meg a buszmegállót. Tizenhárom megálló, ismétellem magamban, hogy el ne felejtsem.

Jött a busz, fölszálltam, aztán a tizenharmadiknál le. Azért ilyenkor estére itt is elfáradnak, már nem rohannak annyira, pedig várja őket a vacsora, a család, aztán a tévé, és alszanak a fűtött szobában. De azért biztos nekik is megvan a maguk baja, csak nem mondják.

A szendvics már elfogyott a pályaudvaron, jobb is, kértem, mit adnak száz-tízért. Egy pofont, mondta az eladó. Azt nem kérek, mondtam, bementem a boltba, ott mégis olcsóbb egy kifli, vagy ilyesmi. Két kiflit vettem, a maradékot meg majd elosztom holnap, holnaputánra, aztán megyek csak a fodrászhoz.

Fölszálltam a vonatra, leültem és elaludtam. A kalauz ébresztett föl, hogy adjam oda a jegyem, de nem szoktak engem sehol fölébreszteni, most mégis, nem mindennapi ez a nap. Ha munkát nem is kapok, legalább megpróbáltam, voltam a fővárosban, és nem tévedtem el. Láttam, hogy nem halt még ki mindenki az emberség, hiába főváros. Majd járok a fodrászhoz, és kész. De egyet ott a vonaton megfogadtam, hogy mindenképpen szólok a fodrásznak, énám is gondoljon, ha infarktust akar kapni, jobban tenné, ha valamit sportolna, és ha az segít, én eljáró velem kocogni, csak ne haljon meg idő előtt, ha lehet. Főleg így, ha tudná, milyen jó dolga van.